

STEFAN ZWEIG

SATRANÇ

 PEGEMK LT R

Stefan Zweig

SATRANÇ

ISBN 978-625-7740-79-1

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

  2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. E t. Dan. Hizm. Tic. Ař'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladı ı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük  evrimi i kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Haziran 2025, Ankara

Yayın-Proje: Neslihan Sarıçam
Dizgi-Grafik Tasarım: Tu ba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Son a  Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. şti.
İstanbul Cad. İstanbul  arşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Stefan Zweig

Stefan Zweig, 1881'de Viyana'da doğdu. Avusturya, Fransa ve Almanya'da öğrenim gördü. 1919-1934 yılları arasında Salzburg'da yaşadı, Nazilerin baskısı yüzünden Salzburg'u terk etmek zorunda kaldı. 1938'de İngiltere'ye, 1939'da New York'a gitti, birkaç ay sonra da Brezilya'ya yerleşti. Çok sayıda deneme, öykü, uzun öykünün yanı sıra büyük bir ustalıkla kaleme aldığı yaşam öyküleriyle de ünlüdür. Psikolojiye ve Freud'un öğretisine duyduğu yoğun ilgi, Zweig'ın derin karakter incelemelerinde ifade bulur. Özellikle tarihsel karakterler üzerine yazdığı yorumlar ve yaşam öyküleri, psikolojik çözümlemeler bakımından son derece zengindir.

Gece yarısı New York'tan Buenos Aires'e hareket etmeye hazırlanan büyük yolcu gemisinde kalkış saatinin bilindik telaşı ve heyecanı hüküm sürüyordu. Yakınlarını uğurlamak için gemiye doluşan misafirler itişip duruyor, kasketlerini yan giymiş telgrafçı çocuklar isimler haykırarak salonlardan ok gibi geçiyor, valizler ve çiçek buketleri sağa sola taşınıyor, çocuklar merdivenlerden merakla inip çıkıyor, bu arada orkestra da hiç istifini bozmadan güverte şovunu kararlılıkla sürdürüyordu. Bense bu keşmekeşten biraz uzakta gezinti güvertesinde durmuş, bir arkadaşla ayaküstü sohbet ediyordum; birdenbire yanımda iki ya da üç kez flaşlar patladı; görünüşe bakılırsa, muhabirler meşhur biriyle gemi yola çıkmadan önce hızlıca röportaj yapmış, fotoğraflarını çekiyorlardı. Arkadaşım, oraya baktı ve gülümsedi: "Pek tuhaf biri de varmış sizin gemide; şu Czentovic." Bu bilgiden bir şey anlamadığım yüz ifademden belli oluyordu ki arkadaşım sözlerine açıklama yapma gereği duydu: "Dünya satranç şampiyonu Mirko Czentovic. Doğudan batıya bütün Amerika boyunca bir turnuvadan ötekine koştu, şimdi de yeni zaferler için Arjantin'e gidiyor."

Nitekim bu genç dünya şampiyonunu, hatta baş döndürücü kariyeriyle ilgili bazı ayrıntıları ben de hatırlamıştım şimdi; benden daha dikkatli bir gazete okuru olan arkadaşım, bu ayrıntıları bir sürü anekdotla tamamlayabilecek durumdaydı. Czentovic, yaklaşık bir yıl kadar önce, satranç sanatının Alehin, Capablanca, Tartakower, Lasker, Bogolyubov gibi en değerli ustaları arasına yükselivermişti; hiç tanınmayan birinin bu şanlı camiada kendine bir anda yer edinmesi, 1922'de New York'taki satranç turnuvasına katılan yedi yaşındaki harika ço-

cuk Reshevsky'den beri görülmeyen büyük bir ilgi ve heyecan yaratmıştı. Zira Czentovic'in entelektüel vasıfları, böylesine parlak bir kariyeri müjdelemekten çok uzaktı. Bu satranç şampiyonunun özel hayatında herhangi bir dilde bir cümleyi imla hatası yapmadan yazamadığı çok geçmeden bir sır olmaktan çıkmıştı; kızdırdığı bir meslektaşının haince dalga geçtiği gibi "cehaleti tüm alanlarda evrensel"di. Czentovic, aslen Güney Slovenyalı olup Tuna Nehri'nde çalışan ve fındık kabuğu yüklüğündeki barkası bir gece tahıl yüklü bir şilebin altında kalan, yoksul bir denizcinin oğluydu; o zamanlar on iki yaşında olan oğlanı babasının ölümünden sonra taşrada yaşadığı yerin rahibi acıyarak yanına almıştı; bu iyi yürekli din adamı, ağzını açmaya üşenen, içine kapanık, geniş alınlı çocuğun köy okulunda öğrenemediklerini ona evde verdiği derslerle öğretebilmek için içtenlikle çaba harcamıştı.

Ama rahibin tüm çabaları boşa gitmişti. Mirko kendisine yüz kere anlatılan harflere aynı boş gözlerle bakmaya devam ediyordu, ağır çalışan beyni en basit ders konularını kavramaktan âcizdi. On dört yaşındayken bile, hesap yapacağı zaman hâlâ parmaklarını kullanıyor, bir kitabı ya da gazeteyi okumak artık delikanlıdığa adım atan oğlan için müthiş bir çaba anlamına geliyordu. Öte yandan Mirko, kesinlikle isteksiz veya inatçı diye de nitelendirilemezdi. Kendisine buyurulan her işi itirazsız yapıyordu; su taşıyor, odun kırıyor, tarlada çalışıyor, mutfağı derleyip topluyor, insanı sinirlendirecek kadar yavaş da olsa beklenen her hizmeti düzgünce yerine getiriyordu. Fakat bu kalın kafalı çocuğun iyi kalpli rahibi en çok usandıran tarafı, her şeye tamamen kayıtsız kalmasıydı. Çocuk kendisinden özellikle istenmeyen hiçbir şeyi yapmıyor, asla soru sormuyor, diğer oğlanlarla oynamıyor, açıkça söylenmedikçe kendine bir meşgale bulmuyordu; Mirko evdeki işleri bitirince, çayırdaki koyunlarınkini andıran boş gözlerle odada öylece oturuyor, etrafında olup bitenlere en ufak bir ilgi göstermiyordu. Akşamları rahip uzun köylü piposunu keyifle tütürerek jandarma ça-